

08.09.2020

DEVA PARTİSİ EĞİTİM POLİTİKALARI BAŞKANLIĞI:

8 EYLÜL DÜNYA OKURYAZARLIK GÜNÜ

1967'den bu yana 8 Eylül'de Dünya Okuryazarlık Günü kutlanıyor. Ülkemizin çok daha iyi bir seviyede olması için gerekli çalışmaları yapmak kararlılığıyla okuryazarlığa dair verileri değerlendirmeyi ve bu verileri daha iyi noktalara getirmek için önerilerimizi kamuoyuyla paylaşmak görevimiz.

Türkiye'de okuryazarlık oranı

Türkiye'nin okuryazarlık oranı %95,4 gibi yüksek bir ortalamaya sahip olmasına rağmen listedeki 101 ülkenin ardından 37. sırada yer alıyor. Andorra, Finlandiya, Grönland, Kuzey Kore, Liechtenstein, Lüksemburg, Norfolk Adası ve Norveç'te ise bu oran %100. Azerbaycan ve Letonya %99,9, Küba, Estonya, Gürcistan ve Litvanya %99,8 ile dünya sıralamasında 2. ve 3. sıralarda bulunuyorlar.

Kadınların %7,5'i erkeklerin ise %1,3'ü okuma yazma bilmiyor

Yıllar içerisinde ülkemizde okuryazar oranları eğitimde yapılan düzenlemelerle ve zorunlu eğitim ile giderek yükselmiş ve %95,4'e kadar çıkmıştır. Bu elbette ki önemli bir kazanımdır ancak yeterli değildir. Ülkemizde halen %4,5 oranında okuma yazma bilmeyen kişi vardır, kadınların %7,5'i erkeklerin de %1,3'ü okur yazar değildir.

UNESCO'ya göre kitap okuma oranında 173 ülke arasında 86. sıradayız

Elbette ki sadece okuryazar olmak bir ülkenin ilerlemesi ve refahı için yeterli değildir. Okuryazar nüfusun okuma alışkanlığına sahip olması, kaliteli ve nitelikli okuma yapması da büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde ne yazık ki televizyon başında geçirilen süre 6 saat, internet başında geçirilen süre 3 saat iken okumaya ayrılan süre sadece 1 dakika. Ülkemiz UNESCO'ya göre kitap okuma oranında 173 ülke arasında 86. sırada yer alıyor. Her 100 kişiden sadece 4'ü kitap okuyor. Yılda 23 milyon kitap basılıyor, yılda 12 bin 89 kişiye 1 kitap düşüyor ve daha da üzücü olan yılda ortalama 6 kişi 1 kitap okuyor.

Yapılan araştırmalara göre Türkiye'de hiç kitap okumayan kişilerin oranı %22,5 ile hiç de azımsanmayacak bir orandadır. Eğitim düzeyi arttıkça okuma oranı da artmaktadır. Lisede okuyanlarda kitap okuma oranı %74, üniversitede okuyanlarda okuma oranı %89'dur.

Okuryazarlığı etkileyen bir diğer husus da kitaba erişimdir. Kitaplarda KDV oranı %8'dir, e-kitaplarda ise bu oran %18'dir. Basılı ve online olan tüm kitaplardan KDV alınmaması gerekmektedir. Öte yandan kitap okumak isteyenlerin, bu hizmetten yararlanabileceği en temel yerler kütüphanelerdir. TÜİK tarafından kütüphanelere dair yapılan istatistik çalışmalarının da sağlıklı olduğunu söylemek imkânsız, yerel yönetimlere ait kütüphaneler ve bazı il kütüphaneleri, hatta Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde yer alan kütüphane istatistik dışı tutulurken, kütüphane niteliği taşımayan örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde rakamlar daha yüksek sayılıyor. Bu istatistiksel sorunlara rağmen TÜİK tarafından açıklanan rakamlara göre Türkiye'de biri milli, 1182'si halk, 610'u üniversite ve 30 bin 618'i örgün-yaygın eğitim kütüphanesi olmak üzere toplam 32 bin 411 kütüphane bulunuyor. Bu kütüphanelerde yer alan toplam kitap sayısı ise 72 milyon 138 bin 458.

Ülkemizde her yıl yaklaşık 1 milyon 300 bin çocuk dünyaya gelmektedir. Bu çocuklardan ne yazık ki sadece 300 bin kadarının evlerinde kitap bulunuyor. Yani sadece 300 bin çocuğun ebeveynleri kitap okuyor. Oysa okul öncesi dönemde zekâ gelişimi doğrudan kelime hazinesi ile bağlantılı. Çocuklara kitap okumak, kelimeleri duymalarını sağlamak beyin gelişimlerine önemli bir katkı sağlıyor. Yapılan çalışmalar gösteriyor ki okuma yazma bilen ailelerin maddi durumu da okuma yazma bilmeyen ailelerden daha iyi. Bu iki unsur çocuğun okul öncesi gelişimini de doğrudan etkiliyor. Okuma yazma bilen, okuma alışkanlığı olan ve geliri üst düzey olan ailelerde çocuklar hayatlarının ilk üç yılında 45 milyon kelime duyuyorlar. Okuma yazma bilmeyen, okuma alışkanlığı olmayan ve daha düşük seviye gelir grubundaki ailelerin çocukları ise hayatlarının ilk üç yılında sadece 15 milyon kelime duyuyorlar. İşte bu 30 milyon kelime farkıyla hayata başlayan çocuklarda ne yazık ki bu makas yaş ilerledikçe, eğitim hayatına başlayınca giderek artıyor ve kapanmıyor.

DEVA Partisi olarak, ülkemizin geleceğinin okuyan, öğrenen, yaratıcı ve yapıcı bireylerle kurulacağına inanıyoruz. Bu nedenle erken çocukluk bakımı ve okul öncesi eğitimde 30 milyon kelime farkını da kapatmak hedefiyle okul öncesi eğitimi ücretsiz ve zorunlu yapmayı ve eğitim yaşını 3'e çekmeyi hedefliyoruz. Ayrıca okul öncesi eğitimde dil ve okuryazarlık becerilerini kapsayan bilişsel gelişimin sağlanması ve ilkokulda okuma-yazma becerilerinin gelişimine verdiğimiz özel önem doğrultusunda ilkokullarda sınıf öğretmenlerinin yanı sıra okuma uzmanı istihdam edilmesi öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Ülkemizde okuryazar oranını yükseltmek ile kalmayıp, kaliteli bir okumanın sağlanmasını teminen öncelikli olarak okuma ve yazma sevgisinin aile ve okuldan başladığını da dikkate alarak, ailelerdeki okuma alışkanlıklarını artırmaya yönelik çalışmalar yapılması, okullarda okuma ile ilgili verilen ders ve ödevlerde öğrenciye özgürlük tanınması, kitap seçimleri ve kitaptan yapılan öğrenmelerin değerlendirmesine ilişkin yöntemlerin öğrencilerin istediği ve keyif aldığı şekilde yapabilmesinin sağlanması, bu kapsamda okumanın bir ödev değil bir keyif ve bilgi edinme aracı olduğunun okul çağından başlayarak çocuklara anlatılmasının önemine değinmek istiyoruz. Öte yandan ülkemizdeki kütüphaneler ile kitaplara ulaşımın sağlanması da okuryazarlık oranlarının artmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Toplum olarak ilerleyebilmek ve refah toplumu olabilmek için okuma yazma oranlarının yükseltilmesi, okuma-yazma bilmeyen kalmaması buna ilişkin çalışmaların daha yoğun bir şekilde gerçekleştirilmesi yönündeki görüşlerimizi kamuoyuyla paylaşarak, 7'den-70'e okumayı, yazmayı bilen ve seven herkesin Dünya Okuryazarlık Günü'nü kutluyoruz.